

Т.О. Болецька, М.Д. Чемич

## АНАЛІЗ РІВНЯ ІМУННОГО ПРОШАРКУ СЕРЕД ОСІБ З ГРУПИ РИЗИКУ ЩОДО ЛАЙМ-БОРЕЛІОЗУ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Сумський державний університет, м. Суми

**Актуальність.** Маючи географічне розташування в межах двох природних зон – лісостепової та поліської, помірно континентальний клімат, 17,6 % території, вкритої лісами, і являючись чи не єдиною областю в Україні, де посадка лісів за останні десять років постійно зростала, збільшившись майже в 1,7 разів, Сумська область має всі умови бути активним осередком природно-осередкових захворювань, зокрема Лайм-бореліозу (ЛБ). На території Сумщини функціонують 179 виявлених природних осередків ЛБ. В 2013 році зареєстровано 14 нових осередків ЛБ. Збудник виявлено в кліщах в усіх районах області.

**Мета роботи** – вивчити стан імунного прошарку серед осіб з групи ризику (лісників) щодо ЛБ у Сумській області.

**Матеріали та методи.** Матеріалом для дослідження стали зразки сироваток крові 51 працівників з 11 лісництв області (Глухівське - 3, Конотопське - 4, Краснопільське - 5, Кролевецьке - 5, Лебединське – 6, Охтирське – 4, Роменське - 5, С.-Будське – 5, Свеське – 4, Тростянецьке – 5, Шосткинське – 5), з них 50 чоловіків і одна жінка, які мають стаж роботи від 2 до 22 років. Середній вік осіб склав  $(44,68 \pm 1,52)$  роки. Дослідження проводилось методом імуноферментного аналізу для виявлення антитіл класу Ig G до *B.burgdorferi* з використанням тест-системи RIDASCREEN Borrelia Ig G (K3221) виробництва R-Biopharm AG, Німеччина. Оцінка отриманих результатів проводилась згідно інструкції виробника: позитивним результат вважався якщо титр антитіл був 14 U/ml і вище, сумнівним – 10-14 U/ml, негативним – нижче 10 U/ml.

**Результати.** При зборі анамнезу встановлено, що 46 осіб (90 %) відмічали неодноразове присмокування кліщів, в середньому це 2-3 укуси на

рік. При опитуванні лісників виявлено, що 9 (17,7 %) осіб мають скарги на періодичний дискомфорт та біль у великих суглобах – ліктьових, колінних, кульшових, 2 (3,9 %) скаржились підвищену втомлюваність.

Позитивні титри антитіл виявлено в 36 зразках сироваток крові (70,5 %), сумнівні – 3 (6 %), негативні – 12 (23,5 %). У 2 випадках виявлено підвищені титри антитіл без вказівки на присмокування кліщів.

Працівники, які мали скарги з боку опорно-рухового апарату, мають високі титри антитіл від 20,4 до 200 U/ml і вище.

Один лісник вказав на появу кільцеподібної еритеми після укусу кліща восени 2013 року, при цьому титр антибореліозних антитіл склав 20,1 U/ml, що свідчить про перенесений ЛБ. На підвищення температури тіла до фебрильних цифр протягом тижня після укусу кліща вказав один працівник, при цьому рівень захисних антитіл склав 99,0 U/ml, що може свідчити про перенесену безеритемну форму ЛБ.

У 7 (13,7 %) осіб, які мали присмокування кліщів в анамнезі, не мали скарг і захисних антитіл до збудника ЛБ, що свідчить про відсутність інфікування цих осіб.

**Висновки.** Таким чином, рівень імунного прошарку до збудника ЛБ серед групи ризику складає 70,5 %, що може свідчити про прихований епідемічний процес ЛБ у Сумській області. Неспецифічні скарги з боку суглобів та підвищена втомлюваність у поєднанні з високим рівнем антитіл потребує дообстеження осіб для виключення або підтвердження хронічного ЛБ і при потребі – адекватного лікування.

**Болецька, Т.О. Аналіз рівня імунного прошарку серед осіб з групи ризику щодо Лайм-бореліозу в Сумській області [Текст] / Т.О. Болецька, М.Д. Чемич // Фармакотерапія і профілактика інфекційних та паразитарних хвороб : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції інфекціоністів (жовтень 2014 р.). - Тернопіль: ТДМУ; Укрмедкнига, 2014. – С. 24-25.**